

Læderguide til keglebillard

Skomar · valg, formning, vedligeholdelse og produkter

Et bedre valg starter med den rigtige viden

En neutral og praktisk guide til kølæder: hvad hårdheden betyder, hvordan spidsen formes, og hvilke typer der findes. Fokus er dansk keglebillard og Skomar – ikke reklame for bestemte mærker.

01 Blødt, medium eller hårdt?

BLØDT

Dæmpet stødfølelse; kan kræve hyppigere formning.

MEDIUM

Afbalanceret følelse; et godt sted at starte for mange.

HÅRDT

Mere kontant følelse; holder ofte formen længere.

Soft, Medium og Hard er producenternes betegnelser og kan ikke sammenlignes direkte på tværs af mærker. Hårdheden afgør ikke alene, hvor meget skru en spiller kan give ballen.

02 Ét lag eller flere lag?

MASSIVT LÆDER

Fremstillet af ét stykke læder. En klassisk konstruktion, som findes i flere hårdheder.

LAMINERET LÆDER

Flere sammenlimerede lag. Lagantal siger ikke i sig selv noget om skru eller præcision.

03 Hvad betyder det for Skomar?

Ved trækstød, gennemløb og sidestød er køføring, træfpunkt, stødhastighed, kridt og ensartet kontakt afgørende. Der er ikke dokumentation for, at én bestemt tip giver flest kegler i dansk Skomar. Vælg en spids, som føles stabil og kan vedligeholdes korrekt.

Den rigtige form

En ensartet og centreret runding er vigtigere end et bestemt mærke

04 Vedligeholdelse - fem gode vaner

- Kridt jævnt, særligt før stød med skru.
- Kontrollér at rundingen er symmetrisk og centreret.
- Ru kun en blank overflade forsigtigt op med egnet værktøj.
- Fjern så lidt læder som muligt ved formning.
- Udskift ved revner, løse lag, kraftig udbuling eller meget tynd tip.

05 Tre former - illustreret

FOR FLAD

JÆVNT RUNDET

FOR RUND

Illustrationerne viser principielle forskelle, ikke en målfast standard. Undgå både flade pletter og en overdrejet runding. Form læderet gradvist med et egnet værktøj; drej køen under arbejdet, og beskyt ferrulen.

HURTIG KONTROL

Sidder læderet fast? Er rundingen jævn? Tager det imod kridt? Er der nok materiale tilbage?

Diameter og rundingsradius

Dansk vejledning i millimeter – uden møntskabeloner

Diameter er spidsens bredde. Rundingsradius beskriver krumningen på læderets top. En radius på 10 mm betyder ikke, at læderet er 10 mm højt.

06 Vejledende profiler

Spids 9 mm

Eksempelradius 9 mm

Spids 10 mm

Eksempelradius 9–9,5 mm

Spids 11 mm

Eksempelradius 10–10,5 mm

Spids 12 mm

Eksempelradius 11–12 mm

Spids 12–13 mm

Eksempelradius ca. 11–13 mm

Tallene er illustrative startpunkter, ikke DDBU-krav eller universelle anbefalinger. For skruelæder på 12–13 mm er en moderat, symmetrisk rounding et praktisk udgangspunkt. Spidsens reelle profil bør vurderes visuelt og efter spillerens behov.

VIGTIGT

Mere rounding giver ikke automatisk mere skru. En korrekt træfposition og godt kridtfæste betyder mere. Brug skabelonen på næste side til at sammenligne kurver – ikke som slibeværktøj.

Rundingsskabelon 1:1

Print ved 100 % / faktisk størrelse – slå "tilpas til side" fra

Kontrollinje: 50 mm

Mål linjen med en lineal. Er den ikke præcis 50 mm, er printet skaleret.

Radius 9 mm

Radius 9,5 mm

Radius 10 mm

Radius 10,5 mm

Radius 11 mm

Radius 12 mm

Hold læderspidsens profil op mod buen. Sammenlign krumning og symmetri.

Skabelonen er vejledende og må ikke bruges direkte til slibning.

07 | Materialeregler og anvendelse

Hvad må man spille med?

I organiserede turneringer er det de gældende materialeregler og den konkrete turnerings indbydelse, der bestemmer, hvilket udstyr der er tilladt. Vores produktoversigt er ikke en liste over DDBU-godkendte produkter.

DDBU - relevant at kontrollere

DDBU har offentliggjort et materialereglement for keglebillard, carambole og 5-kegler for sæsonen 2026/27. Bestemmelserne om køens kontakt med ballen og materialer skal kontrolleres i den officielle, gældende tekst før turneringsbrug. Denne guide erstatter ikke reglementet.

Praktisk konsekvens: Vælg et egentligt kølæder til normal spillebrug. Specialtipper af gummi eller andre alternative materialer er udeladt af anbefalingsoversigten; anvendelse i turneringer bør afklares særskilt.

Diameter er ikke en kvalitetskarakter

12-13 mm er et praktisk fokus for denne guide, ikke en universel turneringsstandard. Spidsens diameter skal passe til køens konstruktion og spillerens præferencer.

08 | Produktoversigt uden forhandlere

Skruelæder til klub- og salonkøer

Eksempel	Montering / størrelse	Det skal kontrolleres
Standard skruelæder	Typisk 12 mm, gevind	Gevindtype, læderkvalitet og pasform
Norditalia Lux	Skruelæder, typisk 12 mm	Variant, gevind og producentdata
Skruelæder med messinggevind	Ofte 11-12 mm	Gevindets mål og køens holder

Klassiske limlæder (ét stykke)

Produkt	Opbygning	Bemærkning
Triangle	Massivt læder	Hårdhed og diameter afhænger af variant
Elk Master	Massivt læder	Markedsføres normalt som blødt
Le Pro	Massivt læder	Kontrollér størrelse og variant
Triumph	Massivt læder	Kontrollér størrelse og variant

Vigtigt: Skruelæder og limlæder kan ikke byttes direkte. Et limlæder kræver en egnet ferrule og korrekt pålimning.

Flere lag - forskellige egenskaber

Nedenstående oplysninger er produktbeskrivelser, ikke dokumentation for bedre Skomar-resultater. Hårdhedsnavne kan ikke sammenlignes direkte mellem mærker.

Produkt	Lag / diameter	Hårdhed og bemærkning
Kamui Black	10 lag; typisk 14 mm	SS, S, M eller H; kontrollér variant
Kamui Black Clear	10 lag; typisk 14 mm	Som Black med separat klart mellemlag
Tiger Everest	10 lag; 14 mm	Medium (producentoplysning)
Tiger Emerald	10 lag; 14 mm	Medium Hard (producentoplysning)
Tiger Sniper	Lamineret; 14 mm	Soft-Medium (aktuel producentbetegnelse)
Tiger Onyx	Lamineret; 14 mm	Kontrollér aktuel variant og specifikation

Sådan læser du produkttabellen

Lagantal: Beskriver konstruktionen, ikke kvaliteten af dit stød. Diameter: Et 14 mm limlæder kan ofte tilpasses en mindre ferrule af en fagkyndig. Hårdhed: Betegnelserne Soft, Medium og Hard er producentafhængige. Pris: Er bevidst udeladt; dyrere betyder ikke nødvendigvis bedre.

Et godt valg til 12-13 mm kø

Har køen gevind, vælges et passende skruelæder med korrekt gevind. Har den en ferrule til limlæder, kan både massive og laminerede læder være relevante. Start med en jævn, moderat runding, og vælg den hårdhed, der giver en stabil og forudsigelig stødfølelse.

10 | Det ved vi - og det ved vi ikke

En korrekt centreret runding, kridt, træfpunkt og ensartet køføring har stor praktisk betydning. Der findes ikke solid dokumentation for, at et bestemt mærke, en bestemt pris eller et bestemt antal lag giver bedre resultater i dansk Skomar.

11 | Korrekt kridtning af kølæderet

Kridt jævnt - ikke hårdt

Kridt hjælper med at skabe friktion mellem læderspidsen og ballen. Det er især vigtigt ved træfpunkter uden for ballens centrum, hvor risikoen for fejlstød ellers øges. Kridt erstatter ikke korrekt stødeteknik eller en velholdt læderspids.

Sådan gør du

1. Se på læderet: Er overfladen ren, jævnt rundet og uden blanke eller bare områder?
2. Hold kridtet roligt mod spidsen og fordel et tyndt, ensartet lag med lette, korte bevægelser. Drej køen, så hele den afrundede spilleflade dækkes.
3. Kontrollér visuelt, at også kanten af den afrundede spilleflade har kridt. Der skal ikke ligge tykke klumper.
4. Kridt igen efter behov – især før stød med meget side-, træk- eller topskru og når kridtdækningen er slidt væk.

Undgå de typiske fejl

- Bor ikke spidsen hårdt ned i kridtblokken: det giver ofte ujævn dækning og kan slide unødigt på både læder og kridt.
- Lad være med at kridte ferrulen eller køens skaft.
- Brug ikke kridt til at skjule et glat, beskadiget eller forkert formet læder. Ret først problemet med spidsen.
- Undgå store mængder løst kridt på klæde og baller; fjern eventuelt overskud forsigtigt.

Hvor ofte skal man kridte?

Der findes ikke ét nødvendigt antal stød mellem hver kridtning. Hyppigheden afhænger af læder, kridt, stødene og hvor meget kridt der faktisk sidder tilbage. En enkel klubrutine er at kontrollere spidsen før hvert krævende skruetød.

Praktisk tjek

God kridtning: Tyndt og jævnt dækkende lag på hele kontaktfladen. Dårlig kridtning: Bare pletter, kridtklumper eller kridt på ferrulen. Et fejlstød kan også skyldes forkert træfpunkt eller køføring – ikke kun manglende kridt.

Fagligt grundlag

Denne guide er en uafhængig, praktisk vejledning. Den er ikke officielt godkendt af Den Danske Billard Union (DDBU).

Regler og tekniske forklaringer

- DDBU: Materialereglement 2026/27 for keglebillard, carambole og 5-kegler (kontrollér gældende version hos DDBU).
- Dr. Dave Alciatore: Cue Tip Hardness Effects, Cue Tip Types, Cue Tip Care samt Cue Tip Size and Shape (drdavepoolinfo.com).
- Tiger Products: officielle produktsider for Everest, Emerald og Sniper (tigerproducts.com).
- Kamui Black: produktdata fra distributørkataloger; kontrollér altid aktuel variant og emballage.

Links til dokumentation

drdavepoolinfo.com/faq/cue-tip/hardness/
drdavepoolinfo.com/faq/cue-tip/size-and-shape/
tigerproducts.com/products/everest-laminated-cue-tip
tigerproducts.com/products/emerald-laminated-cue-tip
tigerproducts.com/products/sniper-laminated-cue-tip

Vigtige forbehold

- Kurverne på rundingsskabelonen er geometriske sammenligninger, ikke officielle anbefalinger. Print ved 100 % og mål 50 mm-kontrollinjen.
- Den tekniske litteratur handler i høj grad om pool. Den kan forklare principper, men beviser ikke bestemte resultater i dansk keglebillard.
- Produktserier, lagantal og hårdhedsbetegnelser kan ændres. Kontrollér derfor oplysningerne før bestilling.
- Formning og ru-opning skal udføres forsigtigt. Fjern mindst muligt læder og beskyt ferrulen.

GoBillards anbefaling

Brug guiden til at vælge et passende læder og passe på det – ikke som en rangliste over mærker. Klubbens fremtidige praktiske forsøg kan senere supplere producentoplysninger med sammenlignelige observationer.